

ARBEIDSRETTE

DOM

Avsagt: 16. september 2022

Saksnr.: 2/2022

Lnr.: AR-2022-29

Dommere: Tron Løkken Sundet
Hanne Inger Bjurstrøm
Liv Gjølstad
Tor-Arne Solbakken
Kim Nordlie
Unni Rasmussen
Cathrine Hennig

Saken gjelder: Spørsmål om tariffestet rett til arbeidsfrie spisepauser, herunder rett til å forlate arbeidstedet i spisepausen.

Sammenslutningen av
akademikerorganisasjoner i Spekter

Advokat Harald Pedersen v/
advokatfullmektig Mathias Calmeyer
Østvold

mot

Arbeidsgiverforeningen Spekter

Advokat Tor Olav Carlsen

Rettslig medhjelper:
Advokat Hannah Osberg Andresen

DOM

- (1) Spørsmålet i saken er om Overenskomst Del B mellom Spekter/Norsk Medisinaldepot AS og SAN/Norges Farmaceutiske Forening for perioden 2020–2022 § 3 pkt. 3.5 gir farmasøytene en rett til arbeidsfri spisepause, herunder å kunne forlate arbeidstedet i spisepausen.
- (2) **Sakens tariffrettslige ramme**
- (3) Partene er bundet av overenskomst mellom Arbeidsgiverforeningen Spekter (Spekter) og Sammenslutning av akademikerorganisasjoner i Spekter (SAN). Overenskomsten Del B (Overenskomsten) inneholder lokal overenskomst mellom Spekter/Norsk Medisinaldepot AS (NMD) og SAN/Norges Farmaceutiske Forening (NFF). Tvistespørsmålet knytter seg til overenskomsten for tariffperioden 2020–2022. Overenskomsten del B § 3 pkt. 3.5 lyder:

«Spisepauser
I den alminnelige daglige arbeidstid medregnes en spisepause på 15 minutter ved 4 til 5 timers sammenhengende arbeidstid. Når den sammenhengende arbeidstid utgjør 5 timer eller mer, er spisepausen på 1/2 time. Spisepausen er til arbeidstakers fri disposisjon.»
- (4) Paragraf 6 pkt. 6.1.1 har bestemmelser om enefarmasøyttillegg og lyder:

«I apotek med bare en farmasøyt utenom apotekeren utbetales det et tillegg til farmasøyten på 7,5 % av lønn etter pkt. 5.1.
Det forutsettes at farmasøyten har minst 30 timers post.
Tillegget bortfaller i perioder når det utbetales bestyrer-/stedfortredertillegg og når det ansettes ytterligere farmasøytisk arbeidskraft som samlet utgjør minst 15 timers post.»
- (5) Bestemmelsen om at spisepausen er til arbeidstakers fri disposisjon og bestemmelsen om enefarmasøyttillegg kom inn i overenskomsten mellom Norges Apotekerforening (NAF) og NFF i 1986. I 2001 gikk NMD inn i NAVO, i dag Spekter. Fra 2001 er det Spekter/Norsk Medisinaldepot AS og SAN/NFF som er parter i Overenskomsten. Ordlyden i pkt. 3.5 og pkt. 6.1.1 er blitt videreført uten endringer siden 1986.
- (6) **Nærmere om tariffhistorien**
- (7) I overenskomsten mellom NAF og NFF fra 1984 heter det i § 6 pkt. 6:

«I den alminnelige daglige arbeidstid medregnes en spisepause på 15 minutter ved 4 til 5 timers sammenhengende arbeidstid. Når den sammenhengende arbeidstid utgjør 5 timer eller mer, er spisepausen ½ time.
...
NB: Uten reduksjon i den ukentlige arbeidstid.»

- (8) NFF fremmet ved hovedoppgjøret i 1986 et krav om redusert brutto arbeidstid fra 39 timer i uken til 37,5 timer per uke. NAF avsto kravet og tilbød redusert netto ukentlig arbeidstid fra 36,5 til 36 timer. Dette ble avvist av NFF.
- (9) NAF la frem forslag til ny lønns- og arbeidsavtale mellom NAF og NFF 26. mai 1986. Forslaget inneholdt bestemmelser om spisepause og enefarmasøyt tillegg tilsvarende Overenskomsten pkt. 3.5 og pkt. 6.1.1.
- (10) NFF anbefalte forslaget og kommenterte dette i brev til sine tillitsvalgte 27. mai 1986. Det heter her:

«Brutto arbeidstid, dvs. inklusiv spisepause, blir som før 39 timer pr. uke. Men følgende presisering er tatt inn i bestemmelsen: Spisepausen er til arbeidstakerens fri disposisjon. I apotek med bare en farmasøyt utenom apotekeren utbetales et tillegg til denne farmasøyten på 5 % av ansiennitetslønn. Det forutsettes minst 30 timers post.»

- (11) I kommentar til den nye avtalen fra NAF 29. mai 1986 heter det:

«NFF hadde krav om 37,5 timers arbeidsuke, bruttotid. NAF fant ikke å kunne gå med på en arbeidstidsreduksjon under henvisning til bemanningssituasjonen, men tilbød overgang til 36 timers uke netto i helpost. NFF fant ikke å kunne akseptere dette tilbudet. Partene ble imidlertid enige om at det i § 6, pkt. 5, tidligere pkt. 6, blir tatt inn en bestemmelse om at spisepausen er til arbeidstakerens fri disposisjon. Dette må ses på som en overgangsbestemmelse for å få inn netto arbeidstidsbegrepet i avtalen.»

- (12) **Bakgrunnen for tvisten**

- (13) Apotekloven fra 2001 endret vilkårene for å eie og drive apotek i Norge. Det ble blant annet åpnet for at én eier kunne drive flere apotek. Dette har medført en stor økning i antallet apotek over hele landet, og det er blitt vanlig med lengre åpningstider. Det følger av apotekloven § 4.3 at «minst en person tilhørende apotekets farmasøytiske personale skal være til stede i hele åpningstiden». Et liknende krav til tilstedeværelse av farmasøyt i åpningstiden fulgte også av apoteklovgivningen før 2001.
- (14) Avvikling av farmasøytenes spisepause har vært et tema mellom partene i hvert fall tilbake til 1995. I en henvendelse i juni 1995 til ledelsen ved Jernbanetorget apotek fra apotekets reseptar heter det blant annet:

«20/6 hadde vi en kjempe travel vakt 14-19, daglig leder, Kirsten Sjørusen, avløste i spisepausen og ga meg beskjed om å «kaste» i meg noe mat, da hun skulle gå kl. 16.00. Jeg kontaktet NFF, og de har bedt farmasøytene om å sende regning på spisepausene på Østbanen. Vi har pr. dags dato fra åpningen 1.3.95 ikke hatt en spisepause til fri disposisjon. Dette er pålagt arbeid, så vi skal også ha merarbeids-tillegg, se (12 6) 1.»

- (15) I brev 29. mars 1999 fra generalsekretæren i NAF til apotekeren ved Svaneapoteket i Bodø heter det:

«I henhold til NAF-NFF-avtalen § 12 (3) er spisepausen til arbeidstakers fri disposisjon. I praksis betyr dette at dersom arbeidstaker ikke kan benytte sin spisepause slik arbeidstaker selv ønsker, men må være til stede i apoteket, skal arbeidstaker ha kompensert for dette. Dersom arbeidstaker er ansatt i 39 timers post, betyr dette godtgjørelse i form av overtidsbetaling for ½ time grunnet at spisepausen ikke er til arbeidsgivers fri disposisjon.»

- (16) I en henvendelse fra farmasøytene hovedtillitsvalgt ved NMD 5. juli 2018 til HR-sjef Kristin Huseby heter det blant annet:

«Imidlertid er det ikke det vi spør om nå, men om forståelsen av at spisepausen er til fri disposisjon. Det er den uavhengig av om man spiser eller tar en pause. Poenget er at man ikke kan forlate apoteket på noe tidspunkt når man er eneste farmasøyt på apoteket, for da bryter man loven. Dette er bakgrunnen for at alenefarmasøyter skal kompenseres fordi pausen ikke kan benyttes som avtalt. Er dere enige med oss om dette?»

- (17) Kristin Huseby svarte i epost 30. august 2018:

«Det planlegges med pause, dette er jo normalen. En hvilepause må ikke tas i sin helhet, dersom det enkelte dager ikke er mulig. Det at man får hvile og mat er mer vesentlig. Hver apoteker må ta opp med sine ansatte farmasøyter vedr pauseutfordringer. Da må arbeidsplanen, pausene og antall på jobb for å avvikle pauser osv drøftes i ansattgruppa. Det vi er kjent med er at farmasøytene selv heller vil ha oftere færre antall dager i en arbeidsplan, og særlig færre lørdager, fremfor fokus på garantert sammenhengende hel lunsjpause til fri disposisjon.»

- (18) Lokale tvisteforhandlinger ble gjennomført 1. februar 2019. I sentral tvisteprotokoll 27. januar 2021 mellom Spekter og SAN heter det:

«SAN anførte:

SAN mener bestemmelsen etter sin ordlyd må forstås slik at den ansatte fritt disponerer sin pause. Dette betyr blant annet at den ansatte har adgang til å forlate apoteket i dette tidsrommet.

SAN mener dette følger av en klar og utvetydig ordlydsfortolkning av bestemmelsen.

...

Avtalene skriver seg fra tiden før apotekerbransjen ble deregulert ved apotekloven i 2001. Før dereguleringen var apotekene større enheter med flere ansatte farmasøyter enn i dag. Utviklingen etter dereguleringen har gått i retning av mindre enheter med få ansatte. Det er denne valgte utviklingen som har gjort ovennevnte til en problemstilling.

Det er også særlig i disse situasjonene, hvor det er små enheter med en farmasøyt på jobb, at retten til spisepause til «fri disposisjon» kommer på spissen. Etter apotekloven § 4-3 (2) kreves det at «minst en person tilhørende apotekets farmasøytiske personale skal være til stede i hele åpningstiden». Det vil derfor være praktisk umulig å holde apoteket åpent, og samtidig gi farmasøyten spisepause til «fri disposisjon». Dette kan imidlertid løses ved å øke bemanningen, eller stenge apoteket i spisepausen. Det kan i denne sammenheng nevnes at Statens Legemiddelverk, som fører tilsyn med apoteklovgivningen, har bekreftet at det er lovlig å stenge apoteket en halvtime for å gjennomføre spisepauser, dersom dette er nødvendig.

Retten til spisepause til fri disposisjon er særegen og skiller seg vesentlig fra arbeidsmiljølovens normalordning. Etter arbeidsmiljøloven § 10-9 skal pausen regnes som en del av arbeidstiden (være betalt) dersom arbeidstaker ikke kan forlate arbeidsplassen under pausen, eller der det ikke finnes tilfredsstillende pauserom. I dette ligger et utgangspunkt om at arbeidstaker skal kunne disponere pausen etter eget ønske, likevel slik at arbeidsgiver kan legge beslag på denne fritiden mot ekstra betaling.

Spekter anførte i tvistemøtet at overenskomstens del B § 3-5 om spisepauser til fri disposisjon ikke begrenser arbeidsgivers styringsrett. SAN kan ikke se at det finnes holdepunkter for å

komme med en slik påstand. SAN er av den klare oppfatning at en bestemmelse som gir arbeidstakeren fri disposisjon over pausen begrenser arbeidsgivers styringsrett.

...

Spekter ønsket i tvistemøtet å diskutere konsekvenser av eventuelle brudd på § 3-5. SAN understreket i møtet at konsekvensen av å opprettholde eventuelle brudd på tariffbestemmelser i ytterste konsekvens vil være å bringe saken inn for Arbeidsretten. Det viktigste for SAN er å sørge for at overenskomsten etterleves, slik at de ansatte får fritiden de har krav på.

...

Spekter anførte:

Bestemmelsen i overenskomsten del B § 3-5 begrenser ikke arbeidsgivers styringsrett mer enn det som følger av arbeidsmiljølovens bestemmelser om pause. Spisepausen skal som hovedregel være til arbeidstakers disposisjon. Ved utarbeidelse av arbeidsplaner planlegger og tilrettelegger arbeidsgiver for avvikling av pauser i tråd med arbeidsmiljøloven og overenskomsten.

I tillegg kommer at arbeidstakerne omfattet av overenskomst del B § 3-5 har betalt spisepause, uavhengig av om de må jobbe i spisepausen og uavhengig av om de fritt kan forlate arbeidsplassen i spisepausen eller ikke. På dette punkt gir overenskomst del B § 3-5 en bedre ordning for arbeidstakerne enn det som følger av bakgrunnsretten.

Med henvisning til det lokale forhandlingsmøtet (jf. egen protokoll fra dette) tok Spekter opp spørsmålet om konsekvenser av et eventuelt brudd på overenskomsten del B § 3-5, men SAN ønsket ikke i forhandlingsmøtet etter Hovedavtalen § 13 å bidra med å avklare sitt syn på hvilke konsekvenser et eventuelt brudd på overenskomst § 3.5 vil ha.»

- (19) SAN tok ut stevning for Arbeidsretten 13. januar 2022. Hovedforhandling ble gjennomført 30. august 2022. To partsrepresentanter og to vitner avga forklaring. Ett vitne avga forklaring som fjernavhør (telefonavhør), jf. arbeidstvistloven § 51 første ledd siste setning og tvisteloven § 21-10. Det ble for øvrig fremlagt slik dokumentasjon som fremgår av rettsboken.
- (20) **Partenes påstandsgrunnlag og påstander**
- (21) *Sammenslutningen av akademikerorganisasjoner i Spekter* har i korte trekk anført:
- (22) Det følger av ordlyden at farmasøytene har rett til å disponere over spisepausen på linje med annen fritid, herunder fritt å kunne forlate arbeidsplassen. Arbeidsmiljøloven § 10-1 definerer arbeidstid som den tiden «arbeidstaker står til disposisjon for arbeidsgiver». Motsatt må «fri disposisjon» bety at farmasøytene ikke står til arbeidsgivers disposisjon i spisepausen. Dersom partene hadde ment at retten til å forlate arbeidsstedet i spisepausen var betinget av de faktiske omstendighetene på arbeidsplassen, måtte dette ha vært presisert i bestemmelsen. Det foreligger ikke andre tolkningsmomenter som tilsier at bestemmelsens klare ordlyd skal fravikes.
- (23) Enefarmasøyttillegget er ikke relevant for forståelsen av pkt. 3.5. Tillegget kom inn i overenskomsten i 1986 for å gjøre apotek med bare én farmasøyt til mer attraktive

arbeidsplasser. Bestemmelsen regulerer heller ikke situasjonen med bare én farmasøyt på jobb.

- (24) Bestemmelsen i pkt. 3.5 kom inn i overenskomsten etter at NFF hadde takket nei til et tilbud fra NAF om å redusere ukentlige netto arbeidstid fra 36,5 til 36 timer. Det har formodningen mot seg at NFF deretter aksepterte et tilbud fra NAF som var dårligere enn det de allerede hadde avvist.
- (25) I 1986 var forholdene i apotekbransjen svært forskjellige fra hva de er i dag. Det var færre apotek, og det var flere farmasøyer på hvert apotek. Forholdene lå derfor langt bedre til rette for at farmasøytene kunne forlate apoteket i spisepausen. I dag er det ofte bare én farmasøyt på jobb. Partene er enige om at farmasøyten da ikke kan forlate apoteket. NMD kan ikke bruke utviklingen i apotekbransjen som begrunnelse for systematiske brudd på Overenskomsten. Situasjonen kan løses ved økt bemanning eller ved å holde apoteket stengt i spisepausen. Ifølge Statens legemiddelverk kan apotekene ha faste åpningstider der det holdes stengt en del av dagen når dette er kjent for publikum.
- (26) At farmasøytene har opptrådt ansvarlig og blitt på arbeidsstedet i spisepausen når det har vært nødvendig, kan ikke tas til inntekt for at NFF er enige i NMDs avtaleforståelse. NFF har gjentatte ganger tatt opp brudd på Overenskomsten med NMD. I brevet fra generalsekretæren i NAF 29. mars 1999 fremgår det indirekte at også NAF mener at farmasøytene har rett til å forlate apoteket i pausen. Når det ikke er mulig, skal det betales overtidstillegg.
- (27) NMD har endret sin praktisering av bestemmelsen i tråd med økningen av antallet apoteker og redusert bemanning ved det enkelte apotek. Tidligere ble det betalt overtidskompensasjon når farmasøytene ikke kunne disponere spisepausen fritt. Gjeldende praksis er at farmasøytene bare kompenseres dersom de må arbeide i spisepausen.
- (28) Farmasøytene har krevende arbeidsdager. Å gjøre feil kan få fatale konsekvenser. Det er av stor betydning for pasientsikkerheten at de får anledning til å hvile ut i spisepausen.
- (29) Det er nedlagt slik påstand:
- «Overenskomst del B § 3.5 sin formulering om «fri disposisjon» innebærer at den ansatte skal kunne disponere pausen fritt. I dette ligger også fri adgang til å kunne forlate apoteket i pausen. Dersom den ansatte ikke får disponert pausen fritt, utgjør dette et brudd på overenskomstens bestemmelse.»**
- (30) *Arbeidsgiverforeningen Spekter* har i korte trekk anført:

- (31) Retten skal ta stilling til om farmasøytene har en ubetinget rett til fri i spisepausen, herunder rett til å forlate arbeidsplassen. Kompensasjon for arbeid i spisepausen er ikke tema i saken.
- (32) Farmasøytene har betalt spisepause uavhengig av om de jobber i pausen eller ikke. Ordningen er langt bedre enn det som følger av arbeidsmiljøloven hvor spisepausen bare er betalt når man må jobbe i pausen. I tillegg kompenseres farmasøytene ekstra når de må jobbe i hele eller deler av spisepausen. Farmasøytene har derfor en svært god ordning sammenliknet med andre yrkesgrupper.
- (33) Bestemmelsen om «fri disposisjon» kom inn i Overenskomsten i 1986 etter forslag fra NAF. Formuleringen var ment å være en presisering av bestemmelsen om at spisepausen medregnes i arbeidstiden. Arbeidsgiver skal legge til rette for at farmasøyten får tatt spisepause uten avbrytelser. Dette gjøres i dag. I de aller fleste tilfeller får farmasøytene avvirket spisepause uten problemer. Men bestemmelsen begrenser ikke arbeidsgivers alminnelige styringsrett. Arbeidsgiver kan derfor pålegge farmasøyten å bli på arbeidsstedet når det er driftsmessige behov for det. Hadde hensikten vært å gi farmasøytene en ubetinget rett til å forlate arbeidsstedet, ville bestemmelsen fått en annen ordlyd. I sin informasjon til medlemmene uttalte NFF selv at det var en presisering som var tatt inn i bestemmelsen.
- (34) Bestemmelsen må leses på bakgrunn av de faktiske forholdene da overenskomsten ble inngått. Apoteklovgivningen i 1986 forutsatte da som nå at det alltid må være en farmasøyt på jobb. NAF hadde under forhandlingene først avslått et krav fra NFF om redusert arbeidstid med henvisning til bemanningssituasjonen ved apotekene. Det har da formodningen mot seg at NAF selv skulle foreslå en bestemmelse som ville medføre vesentlige utfordringer for apotekene, og i ytterste konsekvens ulovlig drift.
- (35) Enefarmasøyttillegget kom inn i avtalen i 1986. Bestemmelsen viser at det også på dette tidspunktet ikke var uvanlig at det bare var en farmasøyt på jobb.
- (36) Det har vært fast praksis i 35 år for at farmasøyter ikke forlater arbeidsstedet når de er eneste farmasøyt på jobb. Denne praksisen har arbeidsgiver hatt god grunn til å innrette seg etter. Mente NFF at dette var tariffstridig, måtte de ha gitt klart uttrykk for dette for lenge siden.
- (37) Det er nedlagt slik påstand:

«Arbeidsgiverforeningen Spekter frifinnes.»

(38) **Arbeidsrettens merknader**

(39) *Arbeidsretten* har kommet til at saksøkte må frifinnes og vil bemerke:

(40) Spørsmålet i saken er om Overenskomsten Del B § 3 pkt. 3.5 gir farmasøytene en rett til arbeidsfrie spisepauser og til å kunne forlate arbeidstedet i spisepausen. Partene er enige om at spørsmålet om eventuell kompensasjon for arbeid i spisepauser ikke er tema i saken.

(41) Tillegget om at spisepausen er «til arbeidstakers fri disposisjon» kom inn i Overenskomsten i 1986 etter forslag fra NAF. Det foreligger ingen informasjon om bakgrunnen for forslaget, eller etterfølgende forhandlinger mellom partene, som kan belyse intensjonene bak bestemmelsens ordlyd. Ordlyden sier at spisepausen skal være til arbeidstakers «fri disposisjon», uten noe nærmere. Tolkningen må imidlertid også se hen til forholdene på det tidspunktet bestemmelsen kom inn i avtalen, og partenes kommentarer til endringene.

(42) Før NAF fremmet sitt forslag til ny avtale hadde NFF reist krav om redusert ukentlig brutto arbeidstid. Dette ble avslått av NAF. I NAFs kommentar 29. mai 1986 til den nye avtalen utdypes nærmere hvorfor kravet ble avvist. Det fremgår her at avslaget var begrunnet med «hensyn til bemanningssituasjonen». Bemanningssituasjonen i apotekbransjen da avtalen ble inngått har ikke blitt belyst i retten. Et diskusjonsnotat fra NFF i 1988 som forberedelse til lønnsforhandlingene gir imidlertid sentral informasjon. Her går det frem at det på mange apotek er så «få farmasøyter at det i praksis ikke er mulig å unngå å bli forstyrret i spisepausen». Det heter videre at «til fri disposisjon innebærer at man også skal kunne forlate apoteket i pausen om ønskelig, og at det i mange tilfeller vil være umulig uten at det går ut over apotekets service overfor publikum». Det er nærliggende å tro at dette også beskriver forholdene slik de var da ny overenskomst ble forhandlet i 1986.

(43) At NAF i en slik situasjon gikk inn for en avtale som fratok arbeidsgiver all innflytelse over farmasøytene bruk av spisepauser, fremstår etter rettens syn som lite sannsynlig. En slik forståelse harmonerer i tillegg dårlig med NAFs begrunnelse for å avvise NFFs krav om redusert arbeidstid. En ubetinget rett til å forlate arbeidstedet i spisepausen ville medføre utfordringer i forhold til forutsetningen i apotekloven om at det alltid skal være en farmasøyt til stede i åpningstiden – utfordringer som i praksis vil kunne få mange av de samme konsekvensene for virksomheten som redusert arbeidstid. Det er på denne bakgrunn mest nærliggende å forstå bestemmelsen som en presisering av at spisepausen

skal kunne gjennomføres uten avbrytelser, og at arbeidsgiver har et ansvar for å legge til rette for dette.

- (44) NFFs kommunikasjon til medlemmene etter tariffrevisjonen i 1986, peker i samme retning. I brev til sine tillitsvalgte 27. mai 1986 anbefaler NFF forslaget. Brevet inneholdt ingen informasjon om den nye bestemmelsen utover å vise til at spisepausen nå skal være til arbeidstakerens frie disposisjon.
- (45) Partenes etterfølgende praksis støtter denne forståelsen. Retten har fått forklart at det ikke er uvanlig at arbeidssituasjonen gjør at farmasøytene ikke kan forlate apoteket i spisepausen. NFF har ved flere anledninger tatt opp dette med NMD og NAF. Det er fremlagt dokumentasjon på to slike tilfeller fra henholdsvis Østbanen Apotek i 1995 og Svaneapoteket i Bodø i 1999. I begge sakene var det kompensasjon for at man ikke kunne disponere spisepausen fritt som hadde vært tema mellom partene. Ikke i noen av sakene ble spørsmålet om tariffbrudd tatt opp. I svaret fra NAF 29. mars 1999 til apotekeren ved Svaneapoteket kommer dette etter rettens syn klart til uttrykk gjennom formuleringen:

«I praksis betyr dette at dersom arbeidstaker ikke kan benytte sin spisepause slik arbeidstaker selv ønsker, men må være til stede på apoteket, skal arbeidstaker kompenseres for dette.»

- (46) Tilsvarende sees i NFFs kommunikasjon med egne medlemmer. I Norsk Farmaceutisk Tidsskrift 2/2018 heter det:

«Dette betyr at farmasøytene i prinsippet skal kunne forlate arbeidsplassen i dette tidsrommet. Dersom dette ikke lar seg gjøre, og man må arbeide deler av pausen, har man krav på kompensasjon i tillegg til den vanlige lønn for hele spisepausen.»

- (47) Det er ingen spor i partenes praksis for at spørsmålet om arbeidsfri spisepause og rett til å kunne forlate arbeidsstedet er satt på spissen. Det er heller ikke dokumentert at det tidligere har vært anført tariffbrudd fra NFFs side.
- (48) Arbeidsretten har merket seg saksøkers anførsel om at denne forståelsen av bestemmelsen innebærer at NFF aksepterte et dårligere tilbud enn det de umiddelbart før hadde forkastet. Bakgrunnen for at NFF avviste tilbudet fra NAF om redusert netto arbeidstid har ikke latt seg belyse gjennom vitneførselen. Forslaget forutsatte imidlertid netto arbeidstid, i motsetning til NFFs krav som bygget på brutto arbeidstid.
- (49) Det følger av dette at saksøkte må frifinnes. Retten vil likevel bemerke at Overenskomsten pkt. 3.5 tydeliggjør et særlig ansvar hos arbeidsgiver for å tilrettelegge for at farmasøytene har fri i spisepausen, herunder at de kan forlate arbeidsstedet.
- (50) Retten er etter dette kommet til at de saksøkte må frifinnes.

(51) Dommen er enstemmig.

SLUTNING

Arbeidsgiverforeningen Spekter frifinnes.

Tron Løkken Sundet
(sign.)

Hanne Inger Bjurstrøm
(sign.)

Liv Gjølstad
(sign.)

Tor-Arne Solbakken
(sign.)

Kim Nordlie
(sign.)

Unni Rasmussen
(sign.)

Cathrine Hennig
(sign.)

Rett utskrift bekreftes:

T. Kinkley